

מלחמות הבלקן באספקלריית המדורים ההומוריסטיים של עיתונות יידיש בוורשה, 1911-1913

משה רוזנברג¹, דב-בער קוטלרמן²

תקציר

מאמר זה מוקדש למלחמות הבלקן (1911-1913) מפרספקטיבה מיוחדת במינה: ההתייחסות לנושא במדורים ההומוריסטיים בעיתוני היידיש המרכזיים בוורשה, **היינט ודער מאַמענט**, שהיו עיתוני היידיש הנפוצים ביותר בתקופה זו באימפריה הרוסית. הפרספקטיבה הלא-שגרתית הזו נבחרה לא באקראי: הגם שעיתוני היידיש הסתמכו לרוב על הידיעות בכלי התקשורת הכלליים, דווקא הטיפול בהן בכלים ההומוריסטיים מאפשר לבודד ולנתח את הראיה הייחודית האופיינית לרוח יהדות פולין ורוסיה שמסתתרת מאחורי הדיווחים היבשים מחזיתות המלחמות הללו. בהתייחסויות ההומוריסטיות שנבדקו ניתן להבחין בדפוסים הבאים: הבלטת הפן היהודי באירועים, עמדה הומניסטית ברורה, העדר תמיכה אוטומטית באינטרסים של מדינת האם (האימפריה הרוסית), חוסר אמון בהתנהלות מדינות אירופה וביכולתן להשיג שלום, הזדהות עם סבל יהודי השטחים בהם התנהלה הלחימה בפרט ועם והצער המלווה את המלחמה בכלל.

מילות מפתח: עיתונות יידיש, הומור יהודי, מלחמות הבלקן, רוסיה הצארית, האימפריה העות'מנית

¹ משה רוזנברג, תלמיד תואר שלישי, המחלקה לספרות עם ישראל, אוני' בר-אילן (בהנחיית פרופ' דב-בער קוטלרמן). moshe_rosenberg1@walla.com

² פרופ' דב-בער קוטלרמן, פרופ' מן המניין, המחלקה לספרות עם ישראל, אוני' בר-אילן. Ber.Kotlerman@biu.ac.il